

.....*Sárospataki*.....

Iskusági Közlöny

.....

Főszerkesztő:

Társszerkesztők:

Felelős szerkesztő:

Ladányi Mihály

Kiss Géza és ifj. Rác Lajos

Szigethy Ferenc

.....

T a r t a l o m : irl.: Háború és kultura. — Szombati-Szabó István: Besötét a magyar erdő (vers). — Dr. Rác Lajos: Háború idején. — Szigethy Ferenc: Új vitézi ének (vers). — Flamma: Sápadt emberek között. — Illyés János: Te és én (vers). — Szigethy Ferenc: Mégegyszer a legációról. — sz. f.: Katonák. — Irodalom. Egyleti élet. — Hírek. — Hirdetések.

.....
Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sárospatak. Kollégium.

Előfizetés
egész évre 4 kor.

XXXI. évfolyam.

November hó.

1914

Sárospataki

Iszapági Közlöny

XXX. évfolyam

November hó.

1914.

Főszerkesztő:

Ladányi Mihály

Társzerkesztők:

Kiss Géza és ifj. Rác Lajos

Felelős szerkesztő:

Szigethy Ferenc

HÁBORÚ ÉS KULTÚRA.

Európa legnagyobb, a kultúra terén is vezető államai állanak jelenleg harcban egymással. A kultur közösség, mely ezen államok művelt polgárait összefűzte, az ellenséges államok polgárai között megszűnt; mégpedig nemcsak a háború tartamára, hanem úgyszólván még azutánra is szól ez az ellenségeskedés. Ha azt nem is hisszük el, hogy a francia akadémia Ausztria-Magyarországot és Németországot a művelt államok sorából egyszersmindenkorra törölte, — mert az nemcsak hatáskörön kívüli, hanem nagyon humoros bíraskodás is lenne, — az tény, hogy a francia akadémia német, magyar és osztrák kultágjait törölte tagtársai közül, sőt a velünk rokonszenvező tudosokkal (Sven Hedin) is hasonlóan bánt. A francia, angol, belga kultúra vezető férfainak nagyrésze első helyen áll ezen ellenségeskedések szításában, ami nagyon szomorú dolog, mert a háborút a fegyveres katonák intézik el, az az államok egymásköztü ügye, a kultúra pedig nemzetközi kincs s e kettőt könnyen és az állampolgári kötelesség legcsekélyebb sérelme nélkül el lehet választani egymástól. De a többség nem ezt teszi. Csak emlékezzünk vissza Verhaeren versére, aki dühtől izzó hangon festi a németek képzelt kegyetlenségben gyönyörködő szadizmusát, Rostandra, Maeterlinckre, akik a barbárokat és Kiplingre, aki a hunokat emlegette. Pedig

az angolok közt is vannak józan elmék. Két héttel a háború kitörése után történt, hogy az oxfordi és cambridgei egyetem tanárai tiltakoztak a németek elleni oknélküli hadviselés miatt, amely németek a kultúra, tudomány és művészet terén az ő oktatóik voltak. A kultúremlékek kötelessége lenne, hogyha már a háború a katonaságot és az államokat egymás megsemmisítésére vagy legalább is gyengítésére készíti, ne engedjék meg, hogy az ellenséges államokat összekötő kultúrközösség megszűnjék, hanem csak a viszonyok által korlátolt keretek közzé szoríttassék vissza, ahonnan a háború után zavartalan, új életre kelhessen.

A tudósok és művészek egész légiója tiltakozott a reimsi székesegyház kényszerből történt bombázása ellen s ezek talán arra nem is gondoltak, hogy még az emberi művészet legmegragadóbb emléke is micsoda ahhoz a száz meg ezer emberélethez képest, amelyet ezáltal a németek megmentettek a kultúrának és a fejlődésnek. Erre a tiltakozásra sokan beleegyezőleg bólogattak, de nem hallgattak az oxfordi és cumbridgei egyetemek tudós tanárainak tiltakozására, pedig az a kultúrának sokkal több erőt, hatalmat és munkást mentett volna meg.

—*irl.*—

BE SÖTÉT A MAGYAR ERDŐ . . .

Ó, be sűrű, kerek erdő,
 Ó, be bús a magyar erdő,
 Kárpátoktól Adriáig,
 Vaskaputól a Tiszáig:
 Mindenütt, a magyar erdő
 Ó be bús, fekete erdő.

Magyar erdő magyar fája:
 Halál-gyümölcs rakva rája;
 Magyar erdő nem virágos,
 Csak gyümölcsös. (Ó, be átkos
 Ez az erdő s minden fája
 S terekedő éjszakája.)

A Tiszától a Dunáig
 Mindöröktől mostanáig
 Nem termelt mást ez az erdő:
 (Isten verte átok-erdő,
 Csak az átkot, csak a vétket.
 (A halálnak drága étket.)

Itt vizály-fa, bűn-fa, bú-fa,
 Gyűlölet-fa, háború-fa,
 Irigység-fa, hazugság-fa,
 Harag-fa és lomhaság-fa,
 Bujaság-fa, gyalázat-fa,
 Vér-fa, gúny-fa, kárhozat-fa,

Önzés-fa és árulás-fa,
 Átok-fa és siratás-fa,
 Testvér-viszály ősi tölgye . . .
 (Nincs virága, van gyümölcse.)
 Ó, be bús, fekete erdő
 Mindentlitt a magyar erdő . . .

Ó, te szegény magyar erdő,
 Mindig-termő, (rosszat termő,
 Eszébe jutsz a Halálnak:
 Fejszét ragad és kiváogat . . .
 (Erdő, erdő, kerek erdő,
 Be siratlak, magyar erdő!)

(Aberdeen, 1913.)

Szombati-Szabó[†] István

HÁBORÚ IDEJÉN.

Lehet-e ma egyébről írni, mint a háborúról? S ha egyébről írunk is, lehet e benne a háborúra való vonatkozást elkerülni?

Mi e nagy világháborút német szövetségeseink oldalán erős hittel, szilárd lélekkel harcoljuk s teljes bizalommal és jó reménységgel vagyunk annak végkimenetele felől. Hogy az oroszok balkáni törekvéseinek útjában vagyunk s előbb-utóbb végső leszámolásra fog velök kerülni a sorunk, régóta tudtuk (már 1888. február havában, III. Sándor cár idején csak egy hajszálon múlt a háború kitörése, — ekkor építettük Budapesttől erre Patak elé a második vasúti vágányt) s évtizedek óta készültünk reá; de azért a háború hirtelen kitörése mégis mindnyájunkat meglepett, — mi ezt a távoli jövő zenéjének képzeltük. Épúgy a németek is tudták, hogy a franciák keblében örökké ott forr, lángol a bosszú (revanche) gondolata s csak a kedvező alkalomra lesnek, hogy Sedanért s Élsass—Lotharingia elfoglalásáért őket megtámadják. Ők talán még erősebben készültek reá, hogy keleti és nyugoti szomszédjokat — támadás esetén — méltóan fogadhassák. Sőt látva az angolok féltékenységét, irigykedését, fondorkodását, sejtették, hogy előbb-utóbb az angolokkal is összeütközésre fog kerülni a dolog. Ezt nekem egy tekintélyes német politikus, a heidelbergi választókerület nemzeti-liberális pártjának alelnöke 1898 nyarán, midőn Heidelbergben tartózkodtam, meg is mondotta; megmondta, hogy előbb-utóbb kenyértörésre fog kerülni a sor, mert az angolokat bántja, hogy a németek minden téren megelőzik, túlszárnyalják őket.

Hogy a franciákban mily erős volt az ellenszenv, a gyűlölet a németek iránt, mennyire égtek a megtorlás gondolatáról, egy példával igazolom. Midőn 1888. március 8-án Lipcsében, hol akkor egyetemi hallgató voltam, a téli félév véget ért, én a két félév közé eső, mintegy 6 heti szünetet Páris meglátogatására, gyűjteményeinek, műkincseinek megtekintésére használtam fel. Metznel hagytam el a német földet s Nancynál léptem Franciaország területére; itt szálltam át — késő este — a Párisba induló vonatra. Azonban a vasúti portás gyorsan hadaró felszólítását csak félig-meddig értettem meg s nem voltam teljesen biztos afelől,

vajjon jó vonatra szálltam-e fel, csakugyan Párisba utazom-e. Útközben kezdetleges francia nyelvtudományommal kérdést intéztem egyik-másik utitársamhoz ez iránt, de vagy ők nem értették az én kérdésemet, vagy én az ő válaszukat, mert még mindig bizonytalanságban maradtam; végre mérészen rászántam magam s német kérdéssel fordultam egy fiatal hölgyhöz. Erre felpattan a szakasz másik végén egy katona s dühösen kezd rám kiabálni, amiért én, mint hitte: a *prussien* (porosz) németül merem a hölgyet megszólítani; így meg úgy, majd megtanít ő engem ezért az insultusért; — s mikor mondom neki, hogy én *magyar* vagyok, csak akkor kezd dühöngéséből alábbhagyni s nyíltan megmondta, hogyha porosz volnék, kidobna a vasúti kocsiból.

Ha arra a műveletlen modorra, embertelen és brutális eljárásra gondolunk, amelyet a franciák a háború kitörése után a hazájukban tartózkodó védtelen magyar, német s osztrák nőekkel és gyermekekkel szemben tanúsítottak, látjuk, hogy ők igazi vagy ügyvélt ellenségeik iránt 26 év óta sem öltöttek finomabb modort; látjuk, hogy a híres francia udvariasság csak külső máz s alatta a legnyersebb faji és nemzeti ösztönök lappanganak.

Különben, aki a németek és franciák közt járt, egyéb jelről is észreveheti, hogy a franciák udvariasságának nagyobb a híre, mint a valósága. Németországban az idegen, bárhová, bárkihez fordul, mindenütt szíves útbaigazításra talál; mikor a lipcsei egyetem udvarán — megérkezésem után — ezt, vagy azt kérdeztem a német diákoktól, mindenre szívesen adtak felvilágosítást; Párisban azt válaszolják, ha kérdezni próbálunk tőlük valamit: forduljon a portáshoz!

Azóta is, mióta tanár vagyok, ha valami tudományos vagy irodalmi kérdésben valamelyik német tanárhoz vagy tudóshoz fordultam s ezt több ízben megtettem, mindig szívesen válaszoltak és jöttek segítségemre. A németek örülnek, ha másnak szolgálatára lehetnek, ha ismereteiket, tudományos kutatásaik eredményét mással közölhetik.

Csak egyetlen vonás volt, ami olykor a németeknél kellemetlen érzést keltett bennem: a néha-néha velünk szemben feltörő pangermán hajlandóság, magyar nemzeti egyéniségünknek, önállóságunknak némi kicsinylése, nemkellő méltatása; bizony nem egyszer *barbárok*-nak, *hunok*-

nak is elneveztek lapjaikban minket, amit most — époly érdemetlenül — bőven visszakapnak ellenfeleiktől. A hivatalos német politika mindig kellően becsült minket, de a társadalom — az szívesen megnyitotta fülét az erdélyi szászok panaszai előtt s e miatt olykor animositással viseltetett a magyarság iránt és egyik másik egyesülete táplálta nálunk az alldeutsch-mozgalmat. Hisszük, hogy jövőre ez is máskép lesz; hisszük s számos jelből úgy látjuk, hogy ezentúl a magyar nemzetet erős magyar mivoltában is becsülni és szeretni fogják. Ennek a gondolatnak ad kifejezést Leonhard R. boroszlói egyetemi tanár az *Internationale Monatsschrift* okt. 1-i füzetében, midőn azt mondja, hogy jövőre „muss jeder engherzige Pangermanismus fallen“ (minden szűkkeblű pangermanismust el kell ejtenünk), „wir wollen die Kulturvölker nicht verschmelzen, sondern nur verbrüdern“ (mi a kulturnépeket nem akarjuk magunkba olvasztani, hanem csak testvéri közösségbe lépni velök). Ha ez bekövetkezik, be mind a német birodalmi, mind az osztrák németiség részéről, a mi részünkről is eltűnik utolsó árnyéka annak a bizalmatlanságnak, amelylyel minden nagyrabecsülésünk mellett is, mind politikai, mind kulturális tekintetben a németiség iránt viseltettünk. Ez a teljes megértés, teljes megbecsülés, a politikai szövetség mellett a szívek szövetsége: egyike lesz, már most is egyike e nagy világháború áldásos következményeinek!

Dr. Rác Lajos.

UJ VITÉZI ÉNEK.*

Gyöngyöm, rózsám, szép virágom,
Édes kicsi párom
Szivem, lelkem csupa bánat,
Itt búsulok teutánad
Az orosz határon.

A csákómat eső vágja
S véres már a mentém
Gondolsz-e rám messze, messze
Szivem, lelkem szép jegyese
Ott a Tisza mentén?

Engem itten halál érhet
Százszor is egy napba',
Mégis téged féltegetlek,
Mindig téged féltegetlek,
Lelkem szép galambja.

Engem majd csak megvédelmez
A jószágos Isten.
De, ha elveszítlek téged
Miért élek, minek éljek?
Vissza többet sohse mégyek
Szép hazámba innen.

Szigethy Ferenc.

* A Magyar Irodalmi Társulat pályázatán a nagyobb díjjal jutalmazott költemény.

SÁPADT EMBEREK KÖZT.

— november elején.

Odakünn hűllnek, hűlldogálnak a sárga levelek, közeledik az ősz, gyorsan, feltartóztatlanúl. Nézem, nézem a szomoru haldoklást, hervadást; s arra gondolok: hogy valahol messze, a harcmezőn épen így hűllnek most ellenség fegyverétől gyilkos srappnelektől a magyar fiuk, a mi édes testvéreink, vitéz hőseink... Nézem, nézem a szomoru képet, s egyszerre csak nem látok már semmit; homályos lesz az ablaküveg, vagy a szemeim az előtörlő könnytől?...

Odakünn hűllnek, hűlldogálnak a sárga levelek; ide benn, a tágas kórteremben pedig a fehér párnákon beesett arcu, sápadt emberek szomoru szemekkel, lázas ajakkal félik a halált...

Jön, jön a rettenetes csontember irgalmatlanul. Messziről, de soha el nem fárad. Sötétben, de mindenüvé lát.

Könyörögnek hozzá, de ő süket marad; rettegnek tőle és ő gunyosan kacag... És jön, jön messziről és amerre elhalad, halomszámra hevernek a csöndes emberek; ahová hideg keze elér, ott nincs többé sóhaj, elnémul a kin, vége a szenvedésnek; álmot, jótékony álmot hoz örökösét, csöndest és mégis, mégis megremeg, aki reá gondol, s behunyja a szemeit, hogy valahogy meg ne lássa...

Halk léptekkel, csöndesen járok a sápadt emberek közt. Sokan ismernek már; gyakran eljövök hozzájuk s mind-egyikhez van egy-egy jó szavam, egy-egy szál virágom, egy-egy cigarettám. Felém mosolyognak ismerősen, bizalommal; én pedig sorra kérdem őket: hogy érzik magukat? enyhült-e a fájdalom? még azt is megkérdem néha: mit álmodtak?

Azt mondja az egyik:

— Nagyon szépet: otthon voltam a falumban...

Napbarnított arcu, szép fiu. A kezén van megsebesülve. Csak ennyit mond, de a szemei egy egész kis történetet mondanak hozzá: akáclombos, kicsi faluról, siró-szemű, szomoru öreg asszonyról, meg ahogy fel-fel csillan a tekintete, az másról is beszél: szőke lányról, piros arcu, csókosajku szerelmes kislányról, aki bizonyára sirva simult hozzá, amíg a sapkájához tüzte a háromszinű kicsi zászlót...

Megszólal a másik. Beesett arcu, idősebb ember. Szomorú a nézése; a hangja is ahogy beszélni kezd:

— Én is azt álmodtam. Láttam a feleségem, meg a kis cselédeim — pedig Isten tudja mikor lesz az? talán el sem érem . . .

— Ugyan, hát hogy beszélhet így? aki szemben állt már az ellenséggel, egy hős katonának nem szabad ilyen kicsinyhitűnek lennie. Hol van megbeszélve?

— Mind a két lábam átjárta a srappnel. Csontot is ért, nagy szenvedés az! De mi ez a lelkihez képest? Betegen hagytam otthon a feleségemet. Azóta hirt sem hallottam róla.

— Hát maga irt-e neki? Megírta, hogy itt van?

— Nehezen megy az irás az ilyen magamfajta embernek; meg aztán nem is igen szabad mozogni.

— Hátha irni akar, megírom én maga helyett.

— Hát meg tetszene tenni ezt a nagy szivességet?

Ennél kevesebbet igazán nem tehetek jó ember. Szívesen megírom, csak mondja, hogy mit óhajt?

Gyorsan elkészült a levél. Nyugodtabb lesz az ember. Magában azt számolgatja: mikor ér ez oda? s mikor jöhet rá válasz hazuról? . . .

Tovább megyek. Sorra kérдем valamennyit:

— Hogy érzi magát?

Az egyik boldogan mondja:

— Azt mondta ma az orvos úr, hogy három hét múlva vissza mehetek a harctérre. Szerencsére a bal kezemen sérültem meg; s mindössze egy ujjam hiányzik. Az nem olyan nagy baj. Alig várom, hogy ott lehessenek! Szinte hiányzik már a nagy zaj; ágyudörgés, gépfegyver kattogása. Előre! . . . előre! . . . el sem képzelheti, akinek nem volt része benne milyen gyönyörőség ott lenni a harcmezőn. Előre! előre! . . . vágni az ellenséget, ölni, pusztítani, legyőzni azt; aki kezét mert emelni ránk . . . Hát még a halál! Nem ijesztő az, nem fél attól egy sem, — büszkén bátran hal meg ott valamennyi — glória van a haldokló feje körül, dicsőség soha el nem múló glóriája . . . Alig várom, hogy köztük lehessenek!

— Derék, bátor fiu! adja ide a kezét, megérdemli, hogy megszorítsam. Szerencsével, dicsőséggel jöjjön vissza!

Odébb, a sarokban új beteget látok. Külön a többtől,

hogy ne zavarja a zaj. Nagyon beteg szegény. Az arca lázas, olykor köhög, s olyankor piros folt lesz a fehér zsebkendőjén. A tüdejét járta át a golyó. Odamegyek hozzá. Illedelmesen köszön. Szép okosságú, értelmes arcú fiú. Messze Erdélyből való. Kilenc csatában vett részt, a legutolsóban kapta a sebet. Már átjárta a golyó, de még nem tudta; csak azt érezte: hogy gyengül; míg össze nem esett. Ugy vitték a kötöző helyre. Eleinte beszélni sem tudott, csak napok után jött hang az ajkára.

Beszélt a szegény fiú lassan, szakadozva; közben köhögött s a piros folt mind tarkábbá tette a fehér zsebkendőt. Résztéttel mondtam neki:

— Nagyon érdekesen beszél, de talán elég lesz mára? Fárasztja a sok beszéd; majd inkább elővök holnap.

Volt valami ellenállhatatlan könyörgés a hangjában, ahogy mondta:

Maradjon még egy kicsit. Inkább nem beszélek. Holnap?! Hisz olyan messze van még az! Ki tudja mi lesz még addig? Egy óra is olyan sok. Egy perc is. És olyan jó, hogy itt van mellettem. Olyan a hangja mintha símogatna. Beszéljen, mondjon valamit; hogy halljam a hangját.

Beszéltem. Elmondtam, hogy a hegyeken most van a szüret. Csöndes, szomorú szüret. Nem hallik most nótá sehol. Szó is nagyon kevés. Mindenki a távolba gondol, mindenkinek van valakije, akiért aggódik, akit félve vár vissza.

— Magának vannak-e szülei? testvérei? meg még valaki más aki visszavárja?

Elmosolyodott, aztán meg szomorú lett.

— Édes anyám van, aki nagyon szeret. Fehérhajú kedves öregasszony. Négy fia van a háboruban; én vagyok a legkisebb. Talán azért félt olyan nagyon? Nem tudott tőlem elválni. Olyan görcsösen fogta a kezem, úgy nézett rám: mintha a lelkébe akarta volna vésni minden vonásom. Nem tudom azt az órát elfelejteni...

Köhögött. Kinosan soká; a homloka nedves lett a verejtéktől. Letöröltem, megigazitottam a párnáját, hogy magasabban feküdjön. Lecsillapult egy kissé, de nagyon gyöge lett.

— Nehezen fogom kiheverni, de talán csak jobban leszek. Ugy szeretném, ha legalább annyi erőm lenne, hogy

hazamennék. Olyan szép otthon most minden. A kertben még nyílik a rózsá, már bimbózik a krizanthém. Szép, gödörfürtös, fehér virágok. Meg rózsaszín és sárga.

Lecsuszott a zsebkendője. Felemeltem. Hideg, nedves volt a vértől. Ugy éreztem: mintha a halál érintett volna. Kicseréltem egy másikkal; azt adtam oda.

Elpirult az arca. Ugy mondta:

— Milyen jó maga! Milyen jó hozzám, akit jóformán nem is ismer. Hogy fogom én ezt valaha meghálálni?

— Inkább ez akar hála lenni; egy parányi kis szolgálat, egy százszorossal szemben. Hisz maga a vérét ontotta a hazáért, a mi védelmünkért.

— Szívesen tettem. Kötelességem volt. Bár többet is tehettem volna. Valami nagyot, dicsőt; amivel használhattam volna a Hazámnak

Gondolkozott kissé, aztán folytatta:

— Igen, tudom már Bizonyára szereti a virágokat, ha hazamegyek, összeszedem a kert legszebb virgait, s elküldöm magának. A fehér gödörfürtös, legszebb krizanthémeket.

— Ennél kedvesebbet igazán nem adhatna, különösen ha azt irná még hozzá: hogy már teljesen meggyógyult.

Odakünn alkonyodni kezdett. Készülődtem haza.

— Hát mégis csak elmegy? Köszönöm, hogy olyan jó volt hozzám. Jöjjön el holnap is, hogy újra megköszönhessem.

Megkérdeztem az ápolónőt: sulyos-e a baja? van-e remény, hogy jobban lesz szegény fiú?

— Az orvos azt mondta: nem élhet sokáig, csoda hogy eddig bírta; mind a két tüdeje át van löve.

Ugy éreztem: mintha valami nagy títés ért volna. Elszédültem egy percre. Elibém jött a fehérhaju, szomoru szegény öregasszony és látiam egy percre a lehunytt szemű, csukott ajku halvány fiút is... Csaknem futva mentem a szomszéd terembe.

Másnap reggel üres volt az ágya. Még akkor éjjel meghalt. Csöndesen, minden szenvedés nélkül. Elaludt...

*

Odakünn hullnak, hulldogálnak a sárga levelek, és én arra gondolok: vajha minden kicsi levél egy-egy áldás

lenne, egy-egy imádság a mi fiainkért, hogy ne érje őket ellenség golyója, ne sebezzen halálra egyet sem közülök; hogy minél előbb dicsőséggel, büszkén visszajöhessenek — vissza valamennyi; azokhoz, akik várva várják — féltve őrzik őket . . .

Odakünn hullnak, húlldogálnak a sárga levelek; valjon ott a messze harcmezőn is úgy hullanak e a hősök sirjára; a vérrel áztatott szent földre? . . .

Flamma.

TE ÉS ÉN.*

A te dalod vig, kedves, nevető ;
Az enyém csöndes, mint a temető.

A te világod rózsás, szép világ ;
Az enyémben már nem nyílik virág.

A te szerelmed boldogan remél ;
Az én szivemben sajtó bánat él.

Te rád boldogság, áldás, béke vár ;
Az én békémnek vége, vége már.

Tied a fény, a gyönyör, az élet —
Enyém csak az, hogy szeretlek téged . . .

Illyés János.

* A Magyar Irodalmi Társulat pályázatán a kisebb díjjal jutalmazott költemény.

MÉGEGYSZER A LEGÁCIÓRÓL.

Már egyszer e lap hasábjairól szoltam az Ifjúsághoz a legáció-ügyben. Akkor azt indítványoztam, hogy a mostani nehéz viszonyok között, amikor mindenki áldozattal siet a haza oltárára, a sárospataki ifjúság is vegye ki részét a nagy nemzeti adakozásból úgy, hogy most karácsonykor ne menjen legációba; vagyis, hogy ezáltal a legációból járandó pénzt hagyja ott szétszórta azokban a falukban, azoknál a családoknál, ahova éppen legációba ment volna, ahonnan a pénzadományát megkapta volna. (A multkor megokoltam, hogy miért.) — Arra vonatkozólag is volt indítványom, hogy az így legátus nélkül maradt lelkész urak mégis kapjanak segítséget az ünnepekre, úgy, hogy mindenki predikáljon a saját falujában odahaza, illetve a hozzá legközelebb eső református egyházban. — Az ifjúság határozatilag, mondjuk egy gyűlés keretében nem mondott ellent ennek az indítványnak, — hallottam ugyan gyűlésösszehívásról szót, ez azonban bizonyos okok miatt elmaradt, — mégis az ifjúság körében sok szó esett erről a dologról s minden gyűlés és egyéb formaságok nélkül is kialakult több módosítvány az indítványomra vonatkozólag. Így például az, hogy: igenis menjük legációba, de a kapott pénz egy bizonyos százalékát adjuk a vörös kereszt javára. — Hallottam egy másik variációját is a mostani legáció lebonyolításának. Hogy: irjon az Ifjúsági Egyesület minden egyes lelkész úrnak, hogy az illető lelkész hívjon össze presbiteri gyűlést, ahol a presbitérium tagjait kérdezze meg, hogy óhajtanak-e legátust a mostani megmásult időkben, akkor, amikor arról van szó, hogy „az otthonmaradottak családjai“ fognak pénzadományt adni a karácsonyi legátusnak. A lelkész urak természetesen értesítenének bennünket a presbiteri gyűlés határozata felől. — Hallottam azt is, hogy némelyek úgy látják a mostani legáció dolgát helyesen elintéztnek, ha minden legációs faluban az egyház pénztárából kapnánk meg valamennyi, a szokottnál kevesebb összeget. (Ennek a gondolatnak a felvetői, úgy látszik a rekvirálástól félnek a mostani időkben, az egyes családoknál bekövetkezett szomorú állapotok miatt.)

Ime, tehát a legáció dolgában az Ifjúság körében több

szó-beszéd forog szájon. De ez, tudom, abba fog maradni mind, semmiféle cselekedet nem fogja követni, amíg valamelyik közülök határozattá nem formálódik. — Innen kérem tehát fel az Ifjúságot, hogy hívjon össze ifjúsági közgyűlést és ha hazafiságának, nemeslelkűségének csakugyan akar kifejezést adni, állapodjék meg valami határozatban a legátió tárgyában.

Szigethy Ferenc.

KATONÁK.

Nálunk itt Patakon, ahol a város életében olyan nagy tényező a diákság s ahol napról napra igen is észrevesznek bennünket, diákokat, most ezekben a rendkívüli napokban egyszerre itt is megváltozott minden. Alig maradt az utcák csendességéből, a város régi hangulatából valami. Csupa katonaság itt az egész város: az utcák, az üzletek, a Collegium s bizony bennünket, diákokat most egy kicsit el is felejtettek a városiak. Dehát igaz is ám, hogy a katonák csinálnak most itt mindent: romantikát, humort, jókedvet, szomorúságot. S nekünk, diákoknak sem marad egyéb, minthogy ismerjessük ezeket az embereket, velük legyünk ezekkel a jövevényekkel.

A Collegium udvara már vagy egy hete is ponyvás-ernyős train-szekerekkel van tele. Egy egész kis tábor ez itten. Katonák, bundás, sipkás fuvaros bácsik forgolódnak itt a szekerek között. Szerbül, tótül, oláhul kiabálnak át egymáshoz. Néhol egy-egy magyar beszéd is hallatszik; itt-ott egy halkabb hangú nóta, valamelyik dalolja a fiatalja közül. --- Lassankint a diákok is megszokják már őket s egyiket-másikat a nevén is szólítják. Volt már úgy is, hogy egész a nótázásig ment a barátság. Estefelé, vacsora tájba szépen karéjba álltak a katonákkal a gyerekek s nótákra tanították egymást, hazafias nótákra. Éljeneztek a hadsereget, a pataki diákokat, kinek-kinek ahogy a szíve diktálta. — Vidám, jókedvű ez a kis tábor különösen menázi osztáskor. Amikor osztogatják, cserélgetik egymás között a sálkájukból a gulyást, meg a lekváros galuskát. A multkor is sok nézni való volt itt, mikor azt a szegény sanitéc bakát kikötötték vagy két órára a Collegium udvarán, mert elhagyta a vártát. A mendikáns gyerekek körül is állták szokás szerint, sajnálgatták, suttogtak egymás közt komolykodó képpel; látszott rajtuk, hogy nagy fontosságú dolognak tartja mind. Kívül az utcáról öreg, batyus nénik nézettek befelé a nagy vas-rács kapun, azok is a katonát csudálták.

Van a városban másik is ilyen kis tábor. Olyan szép este járni arra. Tiszta, hideg téli estében. Az ernyős szekerek sorba meghúzódnak egymás mellett s néhol köztük tűz körül beszélgetnek a katonák. Tábori sütő kemencék

is vannak itt velük. Azoknak is messze kivilágít a fénye. — Később, kilenc óra után innen is, onnan is muzsika szó hallatszik. Tisztek mulatnak valahol valamelyik vendéglőbe. Magyar nótát húzatnak, néha diáknótát is, mintha azt akarnák mondani vele, hogy ez a város azért mégis csak a diákoké . . .

sz. f.

IRODALOM.

Beszédek és Imák háborúi alkalmakra. A kiadott kötet következő tartalommal jelent meg: Szerkesztő: Az olvasókhoz! *I. Beszédek. 1. Egyházi beszédek közönséges vasárnapokon.* Dr. Baltazár Dezső: Világháború kezdetén. Csiky István: Ámen! Jövel azért Uram Jézus! Csomasz Dezső: Lássunk látásokat. Fábrián Dénes: Hogyan szabadulhatunk meg ellenségeinktől? Futó Zoltán: A szeretet megdicsőülése hőseink halálában s a mi életünkben. Gönczy Béla: A háború által megítéli Isten a népeket. Haypál Benő: Az igaz Isten, a mi erőnk és reménységünk. Incze Lajos: A hitetlenek vesztesége és az igazak nyeresége. Jánosi Zoltán: Krisztus és a háború. Kájel István: Legnagyobb nyomorúság és legnagyobb segítség. Kirner A. Bertalan: Vigyázzatok és imádkozzatok. Kiss József: Egyházi beszéd háborús időben. Marjay Károly: Nem halok meg. Nátházy Bertalan: Az igaz keresztyén áldozatkészsége. Nagy Béla: A keresztyénség és a háború. Nagy Imre: Világháború idején. Péter Mihály: A háború könnye és mosolya. Révész Kálmán: A mi háborunk. Román Ernő: Segíts magadon: Isten is megsegít! Sándor István: Miért van hadakozásnak ideje? Soós Károly: Kettős fegyver. Szabó Béla: Az itthon maradtak kötelességei. Szabó Lajos: Isten ígérete a harcolókhöz. Szuhay Benedek: Háború után: minden jó! Tariska Sándor: A mi háborúságunk Istentől vagyon. Dr. Tüdös István: Ne öl! Vásárhelyi Pál:

Uj ég és új föld. *2. Beszédek különös istenitiszteleti alkalmakra.* Dr. Baltazár Dezső: Megszentelő sebek. (Sebesült katonák előtt.) Csapó Péter: Három kenyér. (Bűnbánati.) Domby Béla: Reménység és erős torony. (Győzelmes harcok idején.) Dr. Kováts István: Nem halok meg, hanem élek. (Lelkészszentelés alkalmával.) — Mándi Szabó Miklós: Még jönni keil... Még jönni fog... (Hadba vonuló katonákhoz.) Uray Sándor: Nap és paizs az Úr Isten! (Sebesült katonák előtt.) Varga Csongor: Veszessétek őket! (Hadba vonultakhoz.) Varga Dezső: A legdicsőbb halál. (Gyászbeszéd csatában elesett felett.) Varga Jenő: Bizakodás és megálzkodás. (Bűnbánati.) Dr. Veress István: A sötétség és világosság küzdelme. (Reformációi emlékbeszéd.) *3. Beszédek vallásos estélyeken.* Kájel Endre: A háború oka. Dr. Lencz Géza: Gondolatok reformációi ünnepre. Makay Lajos: Szikrák, kicsiny fénysugarak. Takaró Géza: A világháború.

II. Imák, különféle istenitiszteleti alkalmakra. Buday János: Háborus időben mondandó ima. Csiky Lajos: Imák egy hétre. Doktor Dezső: Siri imádság a harcban megsebesült, de itthon meghalt ifjú felett. Dombi Lajos: Imá (Harcba menő honvédek zászlója felszentelésekor.) Papp Károly: Háborúba induló csapat előtt beszéd és ima. Szombati-Szabó István: Temető imádság harctéren megsebesült, hazai kórházban meghalt családos katonatiszt felett. Szombati-Szabó István:

Temető imádság hadseregünkben küzdött, harctéren megsebzett s hazai kórházban meghalt mohamedán vallású bosnyák katona fölött. Szabó János: imádság, háború időben. F. Varga Lajos: Ima vasárnap délutánra. (Háborús időben.) Ára fűzve K 5.—, kötve, fekete vászonkötésben K 6.50.

A nagyon értékes könyvet jó lenne, ha a Theologus-Egylet is megrendelné a pátaki theológusoknak. A mai viszonyok között igen sok ilyen aktuális beszédre van szükség és akkor legalább nem kellene egyházi lapokból összeszedgetni az eféle hadi predikációkat.

EGYLETI ÉLET.

A „Magyar Irod. Önképző Társulat“ nov. első napjaiban 22 taggal alakult meg. Tisztikara a következő: ifj. elnök: Szigethy Ferenc IV. é. hh.; titkár: Kiss Géza III. é. hh.; főjegyző: ifj. Rácz Lajos II. é. jh.; pénztáros: Gyarmathy Béla IV. é. hh.; ellenőr: Szombathy László IV. é. hh.; aljegyző: Kukoró Ferenc I. é. hh. A tanárelnöki tisztséget ez éven a társulat régi, évülhetetlen érdemű elnöke: nt. Novák Lajos theol. tanár úr volt szíves elvállalni. A társulat ez évi négy hetes működésében oly eredményes munkálkodást tüntet fel, mely 83 éves múltjához a legméltóbb. A lírai verspályázatra 15 mű érkezett, az első díjat (8 K.) Szigethy Ferenc: Uj vitézi ének, — a második díjat Illyés János: Te meg én c. verse nyerte, ezen kívül dicséretben részesült 3 költemény. Megdicsérte a társulat: Finkey Zoltán, Szombathy László, Kiss Géza 2 prózai művét, Finkey Zoltán 4 versét, Novák Dezső szavalatát és ifj. Rácz Lajos költemény-elemzését. — Oly élénk tevékenységre vall ez, mely dacára késői megalakulásának, a legeredményesebb évre enged következtetni. Az első félévre a következő pályakérdések vannak tűzve: Novella; díja 24 K., határidő nov. 29. (a beérkezett 2 mű bírálat alatt van) Diáknóta, díja 12 K., határidő dec. 6. Német

műfordítás, díja 20 K., határideje dec. 13.

A „Hittanhallgatók Egylete“ Miklán Gyula lemondása folytán Riedl Miklós II. é. hh.-t választotta pénztárosul. Bizottsági tagok Komjáthy Aladár IV. é., Kiss Géza III. é., Matusz János II. é., Kriston Antal I. é. hittanhallgatók. Az évi munkásságot Stunda István elnök magas színvonalú megnyitó beszéde és imája nyitotta meg. Dicséretben részesült Kiss Géza és Kósa Szabó Pál predikálása. Illyés János sorozatos felolvasása méltó kiegészítője volt a társulat komoly munkásságának.

A „Sárospataki Akadémiai Athlétikai Club“ 1914. nov. 5-én alakult meg a következő tisztikarral: tanár-elnök: Dr. Végh János gimn. tanár; ifjúsági elnök: Kiss Lajos IV. é. hh.; ügyvezető al-elnök: Csatáry Jenő IV. é. hh.; vívás vezető alelnök: Halász Ernő II. é. hh.; pénztárnok: Kiss János IV. é. hh.; ellenőr: Matusz János II. é. hh.; jegyző: Garaczi Imre IV. é. hh. Bizottsági tagok: Gyarmathy Béla IV. é. hh., Szabó Sándor III. é. hh., Székely Bertalan II. é. hh., Korocz László I. é. hh.

Az „Akadémiai Olvasó-Egylet ifjúsági elnöki állásáról *Szigethy Ferenc* IV. é. hh. lemondott helyette a közgyűlés *Gyarmathy Béla* IV. é. hittanhallgatót választotta meg.

HIREK.

Több felől érkezett kérdezősködésre válaszoljuk, hogy lapunknak októberi száma nem volt, mivel az iskolai év késői megkezdése miatt a szeptemberi szám csak október közepére készülhetett el. Abban a hónapban pedig már a mi nyomdánkból, amely annyira túl van terhelve munkával mindig, új számot adni nem lehetett. Ezt az elmaradt számot pótoljuk most tehát ezzel, mely már a második novemberben.

Kitüntetés. A király elrendelte, hogy az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül *Papp Zoltán* kolozsvári 21. népf. gyalogezredbeli hadnagynak a legfelső dicsérő elismerés tudtúl adásék és neki a bronz katonai érdemérem a katonai érdemkereszt szalagján kiutaltassék. — Örömmel gratulálunk mi is főgimnáziumunk derék tanárának kiltüntetéséhez.

Írásbeli tételek az 1915. évi lelkészképesítő vizsgálatokra: 1. Az I-ső vizsgások számára: 1. Egy szakértekezés a következő három tétel valamelyikéről a) Az ú. n. szövetségi törvénykönyv (Exod. 20—23 f.) fordítása és magyarázata (Exegetikai) b) A thess. I. levél magyarázata fordítással és irodalomtörténeti bevezetéssel (Exeg. — Izagóg) c) A háború erkölcsi jogosultsága. (Erkölcstani.) 2. Egy egyházi beszéd Zsolt. 50.: 15. alapján. — A dolgozatok a dékáni hivatalhoz adandók be 1915. július 1-ig. Az egyházi beszéd megtanulandó és a vizsgálaton előadandó.

II. A II-ik vizsgások számára 1. Egy szakértekezés a következő

tételről: „Tanúlmány Dévai Bíró Mátyás A tiz parancsolatnak ... röviden való magyarázata” című művéből. 2. Egy gyakorlati biblia magyarázat Máté 25: 1—13. alapján. 3. Egy egyházi beszéd Máté 24: 6. alapján. — A dolgozatok 1915. július 1-ig adandók be az egyházkerületi lelkészi főjegyzői hivatalba A bibliamagyarázat és az egyházi beszéd megtanulandó s a vizsgálaton előadandó.

Ertesítés. A rendkívüli *theologiai alapvizsgálat* f. é. december 5-én, a *lelkészképesítő vizsgálat* folyó év december 15-én fog megtartatni.

A pataki theologus ifjúság is készülődik a haza védelmére. — Theologiai tanári karunk november 23-án összehívott bennünket, amikor Nagytiszteletű Novák Lajos dékán úr az egész kar jelenlétében lelkes beszédet intézett hozzánk, felhíva, útmutatásokat adva a teendőkre. — A tanári kar ajánlata az volt, hogy bocsásson ki a theologus ifjúság két ívet s az egyikre a tényleges szolgálatra jelentkezők iratkozzanak, a másikra azok, akik betegápolók akarnak lenni a háború alatt. — Kevéssel az elhangzott beszéd után a fekete táblán már láthatók is voltak az ívek s a jelentkezők névsora egyre szaporodott is mindakettőn. — Az ívek ma már a theol. dékáni hivatalhoz vannak beadva, hogy a nagytiszteletű dékán úr a felsőbb egyházi hatósághoz terjessze fel, amely egyházi hatóság aztán illetékes katonai körökben lépéseket fog tenni, hogy a sárospataki

apologus ifjúság is (lehetőleg Patakon, hogy az előadások mégis teljesen ne szüneteljenek) kiképzést nyerjen.

A hadikölcsön országos mozgalmából a sárospataki ifjúság is kivette részét. A jegyzés idejekor minden egyesületben közgyűlést hívtunk össze, ahol az egyes egyesület anyagi viszonyait tekintetbe véve, egyhangú lelkesedéssel megszavaztuk az összegeket. A Hittanhallgatók Egyesülete 7500, a Jogász Egylet 5000, az Énekkar 1200, az Akadémiai Olvasó Egylet 4500, a Magyar Irodalmi Társulat 2000 koronát jegyzett.

A pozsonyi theologia ifjúsága nov. 7-én ifjúsági gyűlést tartott s azon elhatározta, hogy lemond a fegyveres szolgálat alól felmentő kedvezményről s a következő határozatot terjesztették az illetékes katonai hatóságokhoz: „A magyarhoni ág. hitv. ev. keresztyén egyet. egyház pozsonyi theol. akadémiájának ifjúsága tiszteletteljesen hozza a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszter úr ő kegyelmessége nagybecsű tudomására, hogy az 1912. véderő-törvény 29. §-ában biztosított hadmentességi kedvezménnyel a jelen nehéz viszonyaira való tekintettel élni nem akar és magát összeségében és egyenként bármennemű alkalmaztatásban a honvédelem rendelkezésére bocsátja.“ A pozsonyi theologusok ifjúsági elnöke hozzánk, pataki theologus ifjúsághoz is intézett felhívást, hogy mi is csatlakozzunk az általuk megindított mozgalomhoz. Levelüket az egyleti gyűlésünkben fel is olvastuk kötelesség szerint. Annyit azonban engedjenek meg kijelenteni részünkről a pozsonyi theologusok, hogy bármennyire méltányoljuk és nagyrabecsüljük

is a hazafiságukat, nem érezzük magunkat annak az ifjúságnak, akinek szüksége volna eféle felhívásokra. A mostani időkben bármennyire egyöntetű is az eszme és a cél, mindig maradunk annyira önállóak és a magunk útján járók, hogy cselekedjük azt, ami számunkra rendeltetett.

Érettségi vizsgák márciusban.

A soproni állami főreáliskola tanári kara felterjesztést intézett a közoktatásügyi miniszterhez az érettségi vizsgáknak március havában való megtartása iránt. A felterjesztés a márciusban tartandó érettségi vizsgákat azzal indokolja, hogy a B) osztályú népfőlkelők sorozása a tanárok egy nagy részét is érinti, másrészt, hogy a maturandusok között sokan vannak olyanok, a kik már betöltvén tizenkilencedik évüket, sor alá kerülnek.

A debreceni theologusok közül 43 és 2 segédlelkész nov. 16-án felesküdték a zászló alá. Az egyetem egy történeti okmányban örökitette meg a nevezetes eseményt, s az okmányt a hazai és a velünk szövetséges államok összes egyetemeinek megküldötte. — A felesküdt csapat dec. 1-én Budapestre utazik, ahol majd kiképzik őket.

A pápai ref. theologiai akadémia hallgatói közül négyen tényleges katonai szolgálatra vonultak be, huszonnégyen a pápai tartalékkórházban ápolnak, tizennégyen pedig a városi polgárőrségre jelentkeztek.

Önkéntes diákok Kisújszálláson.

A „Kunsági Lapok“ közli, hogy a kisújszállási főgimnáziumi VIII. osztályából eddig három ifjú jelentkezett katonának s készülnek jelentkezni még többen is.

Rabbijöltek a harctéren. Az

országos rabbiképző-intézet felső tanfolyamának hallgatói legutóbb tartott értekezletükön egyhangú felkesedéssel elhatározták, hogy lelajánlják szolgálatukat a hadvezetőségnek. A tanári kar és az intézet vezérlő bizottsága örömmel vette tudomásul és megígérte az ifjúságnak, hogy elhatározását a hadügyminisztériumnak be fogja jelenteni. Az ifjúság egyúttal azt is elhatározta, hogy bár szerény mértékben a hadikölcsön jegyzésében is részt akar venni és theologiai egyletével együtt 1000 koronát jegyeztetett.

A német diákság nagy arányban vesz részt a háborúban. Leginkább dicséretre méltó a tübingai egyetem diákserege, amelynek valamennyi diáktestülete az u. n. „Korps“-ok bevonultak és az erősebb tagjai mint önkéntesek, a testileg alkalmatlanok mint betegápolók vesznek részt a hadjáratban. A tübingai egyetem 2069 hallgatójából 1800-an vonultak be a hadiszolgálatra, míg a többiek majdnem valamennyien egészségügyi szolgálatot teljesítenek.

(A háború a katedrán.) Genfben a diákok tüntettek Claparede ottani tanár ellen, aki kijelentette, hogy a belga városok egyik-másikát azért pusztították el, mert a polgári lakosság kívül helyezte magát a törvényen, amikor lőtt a német csapatokra. A tanár legközelebbi előadásán egy diák tiltakozást olvasott fel, amely követelte a tanár visszalépését. Az ügyet a nagy tanács elé vitték, amely egyelőre a tanár kihallgatását határozta el. A nagytanács

azután a márciusi ülésben fog válaszolni. Addig a diákok bojkottálják a tanár kollégiumát.

A legújabb sorozás alkalmával főiskolánk tanárai közül *dr. Búza László* jogakadémiai és *dr. Végh János* főgimnáziumi tanárok soroztattak be a hadsereghez.

Peremartoni Nagy Gusztávnak is síremléke van már a temetőben. A faragott köemlék melső oldalába bronz dombormű arcképe is be van illesztve a meghaltnak. A szép emléknek valószínűleg lesz felavatási ünnepélye is, de körülbelől csak a háború után.

Előfizettek: Dr. Tüdös István ref. püspök, (Miskolc), 10 kor. Tatár Miklós, (Varanó, Zemplén-megye) 4 kor. Végh Bertalan, ügyvéd, (Sárospatak) 4 kor. Moldován Zoltán, (Bánréve, Borsodm.) 4 kor. Kovács Dezső, ref. s. lelkész, (Szepsi, Abauj-Tornam.) 4 kor. Bartha Gyula, ref. lelkész, (Sajókaza, Borsodm.) 4 kor. Jármy Béla, ref. s. lelk., (Gégény, Szabolcsm.) 2 kor. Czinke István, ref. esp., (Rimaszombat) 4 kor. — Helyszűke miatt a többi előfizetéseket a jövő számunkban nyugtázzuk.

Szerkesztői üzenetek:

F. L., Szamosangyalos. 2 korona hátraléka van tavalyról.

W. S., Kézdivásárhely. A májusban beküldött előfizetésért az ez évi számokat küldjük.

V. K., Dombrád. Lapunk más helyén megtalálhatod, hogy senki sem kapott októberi számat és hogy miért nem.

K. E., Poroszló. Kriston katonának jelentkezett Garaczyval együtt a debreceni theologus-légiónál. — Félévi előfizetésed valaki kifizette helyetted, gondolkozz rajta, hogy ki.

Kiadja: a főiskolai Ifjúsági Egylet.

Kiadóhivatali főnök: Pungur Béla IV. é. hh.

Legrégibb

és leghírneveesebb vendéglő Sárospatakon a

Feldmesser Herman

a mai modern igényeket teljesen kielégítő

vendéglője!

Izléses vendég helyiség, kitűnő magyar konyha. jó bor, valódi kőbányai sör, kényelmes szállodai szobák. — Az ifjúság részére izletes villasreggeli ::

kedvezményes áron

A legpontosabb, legelőkényebb kiszolgálás.

Alapított 1890. Alapított 1890.

Spitz Antal

órás és ékszerész Sárospatak.

Ajánlja dus raktárát mindennemű ékszerek, nászajándékok és elsőrendű zsebórák beszerzésére. — A nemes tanuló-ifjúságnak, lelkes tanító uraknak árfelemelés nélkül előnyös részletfizetésre is.

Vidékre a legnagyobb készséggel választékot küldök. Javítások a legpontosabban eszközöltetnek. Kitűnő villany-elemünk van!!

'HUNGARIA'

mosó s vegytisztító intézet S.-Patakon.

Van szerencsém a m. t. közönséget értesíteni, hogy a Rákóczi-utcán a mai kornak teljesen megfelelő

vegytisztító intézetet

létesítettem. Elvállalok minden szakba vágó munkát, a m. férfi- és női ruhák, keztük, függönyök, szalagok, csipkék, nyakkendők és fehérneműek tisztítását. Kelme és ruhafestést minden színre elvállalok. A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradok

tisztelettel

Neumann Mór mosó és vegytisztítóintézete.
Gallérok 7 nap alatt készülnek, Szörmetisztítás.

A

'Központ'

vendéglőben

minden, ami jó, kapható. Kőbányai sörök, izletes ételek, különféle villasreggelik, kitűnő zselik, jó borok. Ezenkívül elvállal bankettek rendezését, bálokban ételek és italok szolgáltatását s jó, tiszta kiszolgálásról gondoskodik

Klein Ábrahám,

a „Központ” tulajdonosa.

Modern könyvtár

Kapható: Fischer
Lajos könyv-
kereskedésében.

Legújabb megje-
lent kötetei:

Náday Andor dr.:

**A háború és a béke
szociológiája** (60 f.)

Krúdy Gyula:

Első szerelem.

Elbeszélések. (40 f.)

Jensen Hermann:

A csatatér árnyai.
(Dán regény) — Bozóki
Lajos ford. fása. (8) fill.)

Harstein Lajos

cukrász ajánlja a legfinomabb
teasütemények kilóját 5 K-ért.

Süteményei, tortái elsőrendűek.

Vidéki megrendelések, el-
jegyzési és menyegzői torták
jutányos árakon készülnek.

Megjelent és azonnal kapható

Beszédek és imák háborúi alkalmakra.

Összeállította:

dr. Lencz Géza
egyetemi tanár

**Ára fűzve 1 5,
kötve K 6 50.**

Kaphatók Hoffman és Kronovitz
könyvnyomdájában. Debreczen,
Piacz-utca 49.

Burger Lajos

uri szabó, hazai és
angol szövet raktár.

Készít mérték szerint zakko öltönyt 40 K és feljebb, zsakot öltönyt 70 K és feljebb, továbbá mindenféle öltönyöket a legjutányosabb árban. Ref. papi palástokat selyemből 110 K. Selyemből bársony előrésszel 120 kor. jótállás mellett. Tanulóknak és akadémiai hallgatóknak kedvezményes fizetési feltételeket adok. Kovald Péter és Fia országos hírvégytisztító gyáranak egyedüli képviselője Sárospatak

„AMERIKA“-szálloda

és vendéglő Sárospatakon, a vasut mellett. Olcsó, kényelmes, tiszta szobák. A vendéglőben kiváló jó magyar konyha, elsőrendű hegyaljai tiszta borok.

Tulajdonos Ornstein Ignác Sárospatakon.

Legolcsóbb cipő beszerzési forrás Stecher Márkus cipőüzletében Sárospatakon!

Mindennemű férfi-, női-, fiu-, leány és gyermekecipők dus választékban. Amerikai, angol és francia cipőkülönlegességek legjutányosabb árban. Cipősámfák is kaphatók. — Tanulóifjúságnak kedvező fizetési feltételek mellett!